

Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry PSV
Finnish Psychologists for Social Responsibility FiPSR

VASTUU.FI
PSV@VASTUU.FI

Toimintakertomus 2018

Kehitysyhteistyöhankkeet

Libanon

Kehitysyhteistyötä palestiinalaisten järjestön kanssa Libanonissa

PSV on tehnyt kehitysyhteistyötä Libanonin palestiinalaisleireissä yli 30 vuoden ajan. Vuonna 2018 päättyi kaksivuotinen hanke, joka sai jatkoa ulkoministeriön myöntämän uuden kaksivuotisen hankeavustuksen myötä. PSV:n yhteistyöjärjestö Libanonissa on libanonilais-palestiinalainen The National Institution for Social Care and Vocational Training (NISCVT). Järjestö tunnetaan palestiinalaiselta nimeltään Beit Atfal Assumoud (BAS). BAS-järjestöllä on viisi perheneuvola, joissa järjestetään lasten mielenterveyspalveluita.

Kertomusvuonna BAS pohjusti mielenterveystyön uudistamista (strategiasuunnitelmaa) kahdenkymmenen toimintavuoden jälkeen. BAS liittyi yhteistyösopimuksella Libanonin terveysministeriön mielenterveysohjelmaan, jonka kehittämiseen myös osallistui erityisen vaikeissa oloissa elävien ryhmien tarpeiden kannalta.

Työn paikallisesta koordinoinnista vastasi Beirutin perheneuvolan johtotiimi, taloushallinnosta BAS-järjestön talousyksikkö. Hankkeen seurantamatkoja tehtiin kolme. PSV:n hankekoordinoinnista vastasivat Sirkku Kivistö ja Veera Nieminen.

Perheneuvola- ja kuntoutuskummien lahjoituksilla ja vapaaehtoistyöllä (111 henkilöä, 6 yhteisöä, keräys 26 118 €, vapaaehtoistyö 22 500 €) sekä UM:n hankeavustuksella (255 000 €) rahoitettu hanke "Lasten mielenterveys- ja erityispalveluiden kehittäminen kriisioloissa Libanonissa: Beirut ja etelä" päättyi kertomusvuonna. Tuetuissa neuvoloissa toimi tiimit, joiden sosiaalityöntekijät olivat kokopäivätoimisia, terapeutit osa-aikaisia.

Tulosketjun välittöminä tavoitteita (outcomes) oli neljä: 1) perheneuvolassa hoidetut lapset ovat edistyneet hoitotavoitteiden suuntaisesti 2) erityislapset saavuttivat parhaan mahdollisen

toimintakyvyn erityisopetuksen ja perheneuvolahoidon avulla, 3) palvelun koordinointi, henkilöstön hyvinvointi ja moniammatillinen työtapa ylläpitivät mielenterveyspalvelun hyvää laatua 4) perhe- ja kouluympäristöt kehittivät lasta kannustaviksi. Kaikin osin ei lukumääräisiä tavoitteita saavutettu, koska esimerkiksi Saidan perheneuvola oli Ein el-Helwehin pakolaisleirin väkivaltaisuuksien vuoksi ajoittain suljettuna. BAS-järjestö arvioi perheneuvoloidensa toimintatason syyskautena 2018. Tuloksena oli henkilövaihdoksia ja joitakin työn painopistetarjoustuksia (esim. tutkimuksiin ja hoitoihin käytetyn ajan tarkastelu, mielenterveyspalveluiden kenttäkoordinoinnin riittämättömyys).

Tarkasteluvuoden 2018 merkittävimpiä tuotoksia olivat esimerkiksi

- perheneuvolan henkilökunnan soveltavan käyttäytymisanalyysin ja stressinhallinnan koulutus lokakuussa 2018
- posteriesitys (Garoff et al., 2018) sekä työpajat (Lyytinen 2018, Airo & Tokola 2018) BAS:n 13. mielenterveyskonferenssissa Beirutissa 19.-20.10.2018
- 13 yleisö- ja hankematkan selostustilaisuutta yhdessä Arabikansojen ystävyysseuran kanssa
- hankkeesta tiedottaminen internet-sivuilla sekä Facebookin välityksellä
- 6 lähetettyä kummikirjettä perheneuvolakummeille (noin 40-50 henkeä) sekä erityislasten kuntoutuskummeille ja -kummiryhmille
- 4 julkaistua raporttia PSV:n internetsivuilla
- tutustumis- ja opintomatka kummeille ja muille kiinnostuneille (12 henkilöä) 15.-22.9.2018 sekä matkasta julkaistu vihkonen ja 14 muuta julkaisua
- Solidaarisuussilmukat-hankkeen neulelahjoitukset kylmän talviajan lämmikkeiksi, kuljetettu perille matkatavaroissa
- hanketyöryhmäläisten osallistuminen ulkoministeriön, Vammaiskumppanuus ry:n, Suomen Lääkäriliiton kehitysyhteistyöneuvottelukunnan, Suomen Punaisen Ristin ja Fingon koulutukseen
- avustettiin Arabikansojen ystävyysseuran hanketta, jolla myös tuetaan Beit Atfal Assumoudin mielenterveyspalveluja ja kehitystyötä
- uuden hankekauden hakemuksen valmistelu ja avustuksen saaminen

Turkki

'Sosiaalisen trauman kanssa selviytyminen - tukea avun tarjoajille' -hanke (UM:n tukema hanke nro 85501105) saatettiin loppuun vuonna 2018 aiemmilta vuosilta siirtyneen siirtorahoituksen turvin. Hanketta toteutettiin yhdessä Turkin ihmisoikeusjärjestö Human Rights Foundation Turkeyn (HRFT) kanssa, ja vuonna 2018 avustus rajoittui hankkeen keskeisiin elementteihin; ammattilaisten työhajaukseen ja psykoterapeuttisiin tukikäynteihin. Keväällä 2018 haettiin projektille jatkohanketta, tavoitteena juurruttaa ja syventää aiemmin hankittua osaamista. Hakemuksen koordinointi tapahtui läheisessä yhteistyössä HRFT:n ja PSV:n Turun paikallisosaston kanssa. Valitettavasti hakemus ei saanut UM:n hankerahoitusta, vedoten Turkin epävakaiseen tilanteeseen ja siihen liittyviin hallinnollisiin riskeihin. Vuoden 2018 aikana Turkin sisä- ja ulkopoliittisen tilanteen huolestuttava kehitys jatkui. Kansalaisyhteiskunnan rajoittuminen on vaikuttanut myös suoraan HRFT:n ja sen yhteistyötoimijoiden toimintaan. PSV on näihin huoliin liittyen mm. informoinut eduskunnan ihmisoikeustyöryhmää. Samoin kuin vuonna 2017, tilanteen epävarmuus on heijastunut myös hankkeeseen ja siinä toimivien ammattilaisten hyvinvointiin.

Somalimaa

PSV päätti vuonna 2017 osallistua kumppanina Lääkäri Sosiaalinen Vastuu ry:n "Human rights based approach to strengthening community mental health and services and mental health care infrastructure in Somaliland" -kehitysyhteistyöhankkeeseen. Hankkeen tarkoituksena on jakaa perustietoa mielenterveystyöstä. LSV hoitaa hankkeen hallinnollisen puolen ja PSV:n osuuden on suunniteltu rajautuvan muutamiin koulutusvierailuihin. Hankkeelle haettiin ulkoministeriöltä 200 000 euron tukea, josta myönnettiin joulukuussa saadussa rahoituspäätöksessä puolet eli 100 000 euroa.

Kotimaan toiminta: paikallisryhmät

PSV-Stadi

PSV-Stadilla ei ollut kaudella 2018 aktiivista toimintaa.

PSV-Tampere

Vuonna 2018 PSV-Tampere kokousti neljästi (kahdesti keväällä ja kahdesti syksyllä) ja tapasi lisäksi ennen kesää epävirallisemmin aktiivien kesken. Vuoden aikana järjestettiin seitsemät psykukahvit Tampereen yliopiston psykologian opiskelijoiden ainejärjestö Cortexin kanssa. Psykakahveilla psykologian opiskelijat ja henkilökunta lahjoittivat PSV:n Libanonin hankkeelle varoja lipaskeräykseen osallistumalla.

Keväällä 2018 PSV-Tampereella oli viikon ajan ilmainen kirpputoripöytä, jonka tuotot menivät Libanonin hankkeelle. Kierrätyksen ja varojen keruun ohella tempauksella pyrittiin lisää-

mään Libanonin hankkeen tunnettuutta. Alkuvuonna järjestettiin myös päihdeaiheinen dokkari-ilta. Lisäksi varmistui, että PSV-Tampereen edustus säilyi PSV:n vuoden 2018 hallituksessa.

Syksyllä 2018 PSV:n toimintaa esiteltiin uusien psykologian opiskelijoiden järjestöinfoillassa, jonka jälkeen järjestettiin matalan kynnyksen PSV:n uusien ilta leikkimielisen tietovisan ja jäätelön syönnin merkeissä. Syksyn tapahtumiin kuului myös psykologian opiskelijoille ja Pirkanmaan psykologiyhdistyksen jäsenille järjestetty kokemusasiantuntijakoulutus päihderiippuvuudesta, joka toteutettiin yhteistyönä YAD:n (Youth Against Drugs ry) kanssa. Tapahtumasta kirjoitettiin PSV:n järjestöblogiin.

Loppuvuodesta alettiin suunnitella seuraavan vuoden toimintaa ja päätettiin ryhtyä valmistelemaan mielenterveysaiheista pakohuonepeliä, jonka toteuttamiseksi muodostettiin erillinen kymmenhenkinen toimintaryhmä. Vuoden viimeisten psykukahvien yhteydessä järjestettiin perinteiset PSV:n joulumyyjäiset, joiden tuotteita keräännettiin valmistelemaan yhdessä aktiivien kesken. Myyjäisten tuotto lahjoitettiin Libanonin hankkeelle. Samassa yhteydessä kerättiin joululahjoja tamperelaisten vähävaraisten perheiden lapsille ja nuorille Joulupuu Tampere -lahjakeräykseen. Lisäksi PSV-Tampere ilahdutti joulun alla yliopistolaisia esittämällä joululauluja yliopiston tiloissa. Tempauksen yhteydessä kerättiin lahjoituksia Libanoniin.

PSV-Tampereen toiminnasta tiedotettiin pääasiassa paikallisryhmän Facebook-ryhmässä ja sähköpostin välityksellä. Loppuvuodesta perustettiin PSV-Tampereen WhatsApp-ryhmä, jonka välityksellä aktiivien on helpompi kommunikoida jatkossa.

PSV-Turku

Vuosi 2018 oli PSV-Turun kahdeksas toimintavuosi. Toiminta oli vuonna 2018 keskittynyt aktiivisten toimijoiden vähydestä johtuen vain toteuttamaan ja suunnittelemaan Turkki-hankkeen toimintaa. Tavoitteena palauttaa Turun paikallisyhdistyksen aktiivisuus vuoden 2019 aikana aiemmalle tasolle.

PSV-Jyväskylä

Vuoden aikana järjestettiin aktiivien tapaamisten lisäksi erilaisia tapahtumia. Vuoden ensimmäinen tapahtuma oli elokuvailta, jossa katsottiin dokumentti Valkoinen raivo ja kahvituksen tuotot lahjoitettiin MLL:n kiusaamisen vastaiseen työhön. Lisäksi PSV-Libanon hankkeesta saapui Jyväskylään kertomaan Sirkku Kivistö. Tapahtuman yhteydessä järjestettiin kahvitus, jonka tuotot lahjoitettiin Libanonin työhön. Keväällä järjestettiin myös teatteri ilta, jossa käytiin katsomassa Jyväskylän Ylioppilasteatterin Uusi Uljas maailma- yhteiskunta dystopiaa käsitellyt näytelmä.

Syksyllä 2018 uusien jäsenten rekrytointi aloitettiin PSV:n oman fuksiaistrastin järjestämisestä syyskuun lopulla. Järjestöinfossa lokakuussa PSV:n toiminnasta kerrottiin tuoreille fukseille

tarkemmin sekä rekrytoitiin vapaaehtoisia järjestämään pikkujoulujen joululahjakeräystä. PSV:n Uusien illassa lokakuussa suunniteltiin syksyn toimintaa ja tutustutettiin uusia kiinnostuneita toiminnan sisältöihin. Syksyllä järjestettiin myös Kipupsykologian koulutus, jossa kivunhoidon parissa työskennellyt psykologi kertoi työstään ja kokemusasiantuntija puolestaan omasta kokemuksestaan kroonisen kivun kanssa elämisestä ja tapahtuman kahvituksilla tuettiin Kipu ry:n toimintaa. Joulun aikaan toteutettiin ensikertaa aineettomien lahjojen askartelu- ja myyntitapahtuma, joka tuotti huimat 660e Libanonin työhön. Kerättiin 76 kpl neuleita lahjoitettavaksi Solidaarisuussilmukat-projektiin. Järjestettiin joululauluretki vanhainkotiin sekä joululahjakeräys Stimuluksen pikkujouluissa, jonka lahjoitukset osoitettiin Pelastakaa Lapset ry:n tukiperhe- ja tukihenkilötoiminnan lapsille (n. 120 kpl lahjoja). Lisäksi järjestettiin perinteiset PSV-aktiivien pikkujoulut, joissa summailtiin syksyä ja pohdittiin tulevaa.

PSV-Satakunta

Vuonna 2018 toiminta kohdistui turvapaikkaa hakevien ihmisten kanssa työskentelyyn.

SPOL

Vuonna 2018 PSV:ta pyrittiin tuomaan näkyväksi opiskelijoiden keskuudessa. Suomen Psykologian Opiskelijain Liiton hallituksesta nimettiin PSV-edustaja ja -varaedustaja, joiden tehtävänä oli lisätä PSV:n näkyvyyttä opiskelijoiden keskuudessa ja edustaa SPOL:a PSV:n hallituksessa. Näkyvyyttä edistettiin myymällä jokaisessa SPOL:n tapahtumassa PSV:n haalarimerkkejä ja liittämällä joihinkin tapahtumiin muuta PSV:een liittyvää informaatiota. Vuonna 2018 Suomen Psykologian Opiskelijain Liiton PSV-edustajana toimi Heidi Haataja (Fobia ry) ja -varaedustajana Eetu Vilminko (Kompleksi ry).

Kotimaan toiminta: hankkeet

Turvapaikanhakijahanke

Vuonna 2018 ovat PSV:n vapaaehtoiset jatkaneet psykososiaalista ryhmätoimintaa alaikäisenä Suomeen tulleiden turvapaikanhakijoiden kanssa Siuntiossa aina keskuksen sulkemiseen saakka kesällä 2018. Lisäksi aikuisten vastaanottokeskuksessa Helsingissä on tarjottu yksilöllistä tukea sen asiakkaille ja työntekijöille 2017-2018. Toimintaa on organisoitu yhteistyössä SPR:n työntekijöiden kanssa. Vapaaehtoisillamme on ollut myös mahdollisuus osallistua Turun Kriisikeskuksen tarjoamaan toiminnallisen, mielenterveyttä tukevan turvapaikanhakijoille suunnatun Keho ja mieli -ryhmän koulutukseen. Olemme keränneet lisätuottoa ja näkyvyyttä hankkeelle haalarimerkkien myynnillä opiskelijatapahtumissa. Toimintamme laajentamiseksi ja jatkuvuuden takaamiseksi olemme pyrkineet etsimään uusia yhteistyökumppaneita ja sopeutumaan alati muuttuvaan tilanteeseen vastaanottokeskuksissa.

Turvapaikanhakijoiden yhteiskunnallinen tilanne on kuitenkin muuttunut, useita vastaanottokeskuksia on suljettu tai niiden jatko on vaakalaudalla ja yhteistyösuhteita eri toimijoiden

kanssa on ollut haastava luoda. Täten hanke nykyisessä muodossaan kannattaa kolmivuotisen työn jälkeen päättää ja suunnitella toiminnan jatkamista muilla tavoin.

Paperittomien klinikka (Global Clinic)

Vuoden 2018 aikana psykologit ovat jatkaneet vapaaehtoistyötään Global Clinicilla. Tavoitteena on ollut, että psykologi olisi paikalla viikoittaisena klinikkailtana. Helsingin kaupungin laajennettua terveystalveta välttämättömään hoitoon, on eteenpäin ohjaus ollut mahdollista sellaisissa tilanteissa, joissa mielenterveysongelman voidaan arvioida vaikeutuvan tai kroonistuvan ilman hoitoa. Psykologien työ on painottunut psykoedukatioon ja alkuarvion antamiseen. Lisäksi kaksi vapaaehtoista psykologia ohjasivat keväällä 2018 vakauttavaa äiti-lapsi -ryhmää. Vapaaehtoiset psykologit toisinaan kokoontuneet vaihtamaan ajatuksia ja suunnittelemaan toimintaa, ja osallistuneet myös kaikkia ammattikuntia koskettaviin klinikkakokouksiin mahdollisuuksien mukaan. Vuotuisessa paperittomien terveydenhuollon Nordic Meeting-tapahtumassa oli Suomen osalta edustaja myös psykologeista, tänä vuonna Bergenissä.

Kotimaan toiminta: vaikuttamistyö

Vuonna 2018 laadittiin yksi julkilausuma otsikolla ”Lapsen kehitykseen vaikuttavat tekijät otettava huomioon turvapaikkahakuprosessin aikana”, joka toimitettiin Tuomas Kurttilalle (lapsiasiavaltuutettu) ja Annika Saarikolle (perhe- ja peruspalveluministeri) sekä julkaistiin järjestöblogissa. Julkilausuman pohjalta muotoiltiin myös mielipidekirjoitus ”Turvapaikkaa haakeville lapsille pitää antaa asianmukaista tukea”, joka julkaistiin Helsingin Sanomissa 5.6.2018.

PSV liittyi kannanottoon pienten kansalaisjärjestöjen aseman ja äänivallan turvaamiseksi Kehys-Kepa ry:n uudessa kattojärjestössä.

Allekirjoitettiin Child's World America -vetoamus.

PSV allekirjoitti Suostumus2018-kansalaisaloitteen ja sitä koskeva saateteksti julkaistiin järjestöblogissa ja Facebook-sivuilla.